

"Fødevareminister Hans Chr Schmidts udtalelse om afspærrede områder"

Af bestyrelsesformand Leif Skov, Aage V Jensens Fonde

I Jyllandsposten den 20. ds. findes en artikel indeholdende citater fra fødevareminister Hans Chr Schmidt. Artiklen blander desværre to forskellige forhold sammen, nemlig fredningsmyndighedernes adgang til at begrænse offentlighedens adgang til naturarealer og landbrugslovens erhvervsregler for almene fonde.

Adgangsbegrænsningen i Lille Vildmose er besluttet senest af Naturklagenævnet i 2001 – i øvrigt med støtte fra Hans Chr Schmidt som medlem – i henhold til naturbeskyttelsesloven. Her har fødevareministeren ingen kompetence

Hans Chr Schmidts udtalelser vedrører derimod almene naturfondes adgang til at erhverve naturarealer med landbrugspligt. Folketinget og den tidligere fødevareminister lovede at gøre det lettere for sådanne fonde at erhverve naturarealer. Den nye landbrugslov blev vedtaget for mere end et år siden, men endnu foreligger hverken bekendtgørelse eller cirkulære, der redegør for, hvordan loven skal fortolkes og praktiseres.

Ministeriet har i forskellige forslag udsendt til høring foreslået bestemmelser, der kræver, at fonde for at kunne erhverve arealer uden tilladelse fra Jordbrugskommissionerne på forhånd helt generelt underskriver en erklæring om, at der skal være fri adgang for offentligheden til at færdes overalt på disse arealer døgnet rundt – og ikke bare som Hans Chr Schmidt udtaler på veje og stier, hvor adgangen i øvrigt eksisterer i forvejen i kraft af naturbeskyttelsesloven.

Det er dette forslag, som fonden, Dansk Ornitologisk Forening, Fugleværnsfonden og Dansk Landbrug har meddelt fødevareministeren ikke alene vil være en skærpelse i forhold til tidligere regler, men også i mange tilfælde f.eks. ved fugleområder vil føre til uhensigtsmæssige resultater. Forslaget vil også let komme i konflikt med fuglebeskyttelsesdirektivet.

Som eksempel på de uhensigtsmæssige forhold, der kan opstå ved forslaget gennemførelse, kan henvises til projekt Vorup Enge ved Gudenaåen i Randers, der er omtalt i Jyllandsposten den 21. ds. under overskriften: "Fond afviser naturkøb i Danmark"

Her har amtet sammen med Randers kommune og lokale borgergrupper planlagt og gennemført et vådområde, der samtidig fungerer som et enestående fugleområde. Over en påhængt gangbro på jernbanebrøen er der skabt let adgang for såvel besøgende i Regnskovens som Randers befolkning til via de udlagte stier og tre opførte fugletårne samt et auditorium at færdes i og betragte fuglene uden at gribe forstyrrende ind. Fondens har finansieret det meste af udgifterne og står som ejer af arealerne.

Afhensyn til fuglene er det nødvendigt, der sker afgrænsning af landarealerne og til det formål har Regnskovens udsat en del danske oprindelige landraceer, ligesom de har planer om at udsætte bison. Sådanne dyr kræver hegn.

Fødevareministerens forslag vil betyde, at fremover er det principielle udgangspunkt, at der er fri adgang overalt på et sådant areal og ikke adgang til at sætte hegn op., hvis det er en almenretlig naturfond, der står som ejer. Er det amtet, kommunen eller en landmand, der står som ejer – men hermed også med de økonomiske forpligtelser, som de fleste vil betakke sig for – gælder disse regler ikke.

Fonden kan sende en dispensationsansøgning til Jordbrugskommissionen, men dels tager sagsbehandlingen her ofte 6 – 12 måneder dels er resultatet helt usikkert og derfor vil de fleste fonde ikke gå ind i sådanne projekter. Fondens har foreslået fødevareministeren at lægge afgørelsen af, om der må hegnes og hvor og hvordan der skal være adgang for offentligheden etc. ud til kommunerne eller til Skov- og Naturstyrelsen, der i forvejen skal godkende alle fondes køb af naturarealer. Baggrunden for fondens forslag er, at de lokale myndigheder resp Skov- og Naturstyrelsen har et langt bedre kendskab til de lokale forhold og naturplaner samt befolkningens ønsker end Jordbrugskommissionen og desuden kan give et hurtigt svar, således at en fond er klar over inden et køb, hvordan betingelserne for en erhvervelse vil blive.

Da vi hverken har set ministerens bekendtgørelse eller cirkulære om kravene til erhvervelse eller modtaget svar på vores seneste henvendelse til ministeren fra april har vi indtil videre stillet køb af landbrugsarealer i bero.

På grund af nogle bevillingsfrister har vi dog for nylig besluttet at finansiere yderligere to af amtets projekter op langs Gudenaåen med et beløb på ca. 15 mill kr. Det gør vi i tillid til, at at amtsborgmesteren, borgmesteren i Randers og den lokale borgergruppe kan overbevise fødevareministeren om, at det er dem, der skal bestemte, hvordan disse projekter skal udformes og ikke hverken ministeren gennem bekendtgørelser og cirkulærer eller Jordbrugskommissionen.